

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa 4. adventtisunnuntaista, joka on myös jouluaatto 24.12. ja päättyy laskiaissunnuntaihin 11.2.

Sanan varassa

4. ADVENTTISUNNUNTAI/
JOULUAATTO 24.12.
LUUK. 2:1–14

Luukkaan jouluevankeliumi vyöryttää eteemme runsaamman ja kirjavamman henkilögallerian kuin mikään vastaavan kokoinen Raamatun kertomus. On pakanoita ja juutalaisia, opporikkaita ja rutiiköyhiä, miehiä ja naisia, sotilaita ja työläisiä, eläviä ja kuolleita, yksi maanpäällinen joukko ja yksi taivaallinen. Nimeltä mainitaan kuusi, joista kaksi suurvaltakuningasta. Minkä sanoman kertomiseen tarvitaan tällainen sekalainen seurakunta?

Luukas aloittaa hieman irvailevan sävyyn kuvatessaan, miten Rooman sotilasdiktaattorin esikunnasta lähtee liikkeelle ”koko maailmaa” koskeva *dogma*. Eihän mies oikeasti kaikkea hallinnut. Kirkko-raamattu 92 yrittää pelastaa kaverin kasvot Luukkaan pilkkakirveeltä puhuessaan ”koko valtakunnasta”, mutta UT2020 ei sääliä tunne.

Tällä **Gaius Octavius Caesarilla** (os. Thurinus) oli toinen toistaan ylväämpiä arvonimiä, tyyliin Ensimmäinen Kansalainen, Ylipäällikkö, Jumalallisen Poika... hyvä ettei Ajatusten Tonava. Näistä titteleistä Luukas mainitsee vain yhden: kunnianarvoisa eli *augustus*. Miestä edusti Syyrian provinssissa, jonka alaisuudessa Juudeakin oli, varusmies **Varus** (7–4 eKr). Hänen tittelinsä oli Keisarillinen legaatti. Maaherroista Luukas ei puhu mitään, koska sellaisia ei ollut mailla halmeilla. Varus tunnettiin sittemmin valtakunnan surkeimpana kenraalina: juuri hän kärsi myöhemmin Teutoburgin metsissä Rooman historian häpeällisimmän tappion menettäen kolme legioonaa. Siihen loppui valtakunnan laajeneminen kohti Suomea. Koko maailman verottaminen jäi haaveeksi.

Liekö kohteliaisuutta, että Luukas (tai hänen arkistolähteensä) jättää tämän

nolon miehen mainitsematta ja kertoo vain, että Varuksen apupoikana jo Jeesuksen syntymän aikoihin toiminut etunimikaima **Publius Quirinius** ”piti valtaa” Syyriassa jo tuolloin. Kalifiksi kalifin paikalle Quirinius nousi vasta kymmenisen vuotta myöhemmin. Harva tietää vielä, että hänen mahtipontisen kankea nimensä äännetään kvii-RII-nius. Niinpä Luukas käytti helpompaa muotoa Kyrenios, ja kansanlatinaksi tehty käännös *Vulgata* muunsi sen muotoon Cyrinus. Olisipa Luukas maininnut Varuksen, tai olisivatpa kääntäjät seuranneet edeltäjiensä viisasta esimerkkiä, niin jouluevankeliumin lukeminen sujuisi monelta suomalaiselta helpommin.

Valtakunnassa oli siis meneillään vuosikymmeniä kestänyt *apografe* eli henkilörekisterin laatiminen. Mistä tämä Luukkaan lievästi pilkallinen kiinnostus Rooman hallitsijoihin, hallintorakenteeseen ja talouspolitiikkaan sekä näihin liittyvään mahtipontiseen propagandaan? Tarina saa melkoisen käänteeseen, kun kuvakulma siirtyy hallinnon ylätasolta yksittäisen nuorenparrin surkeaan matkaan. He kun ovat joutuneet tämän talouspolitiikan rattaisiin.

Veroluettelointi toteutettiin suvun maaomistuksen pohjalta. Niinpä eräs köyhtynyt aatelismies Josef bar Eli joutui lähtemään Galil Gojim -maakunnan Nasrat-nimisestä vuoristokylästä Jahuda -maakunnan Bet Lehem -nimiseen pikkukaupunkiin, josta hänen esi-isänsä suurkuningas David (n. 1040–965 eKr.) oli lähtöisin.

Valvontakamerakuvassa ensimmäinen joulu näyttäisi surkealta. Pariskunta matkustaa pääkaupungin liepeille — asiaa ei ole mainittu. Hätämajoituksessa eläinten keskellä heille syntyy lapsi, ja yöllä paikalla piipahtaa joukko lähiseudun maataloustyöläisiä. He olivat laitapuolen miehiä, jotka eivät kelvanneet muuhun kuin tekemään työtä, jonka lapset hoitivat päiväs-

aikaan. Siinäpä se. Taivaalliset sotajoukot tuskin tallentuisivat kuvaruudulle.

Tässä on jouluevankeliumin dramaatiikkaa: suurvallan huipulla tavoitellaan maailmanherruutta, jonka jo Luukkaan lukijat tietävät epäonnistuneen surkeasti. Samaan aikaan toisaalla, syrjäisen provinssin pääkaupungin lähiössä, surkeassa läävässä syntyy hän, joka ”kantaa valtaa harteillaan”. Kuten Rooman johtajalla, hänelläkin on joukko arvonimiä, mutta vielä hienompia: Ihmeellinen Neuvontuoja, Väkevä Jumala, Iankaikkinen Isä, Rauhan Ruhtinas (Jes. 9:5). Hän tuo pelastuksen, jonka Jumala on ”kaikille kansoille valmistanut, valon joka koittaa pakanakansoille, kirkkauden joka loistaa kansallesi Israelille” (Luuk. 2:31–32).

Mikä takaa, että tästä lapsesta tulee Rooman hallitsijaa suurempi? Näkyviä todisteita ei ole, kaikki on sanan varassa. Luukas toistaa julistamista, kuulemista ja etenkin sanaa niin, etteivät suomentajat ole pysyneet perässä:

Enkeli *sanoi* paimenille: älkää pelätkö, sillä minä *julistan* teille ison uutisen. Paimenet *sanoivat* toisilleen: ”Lähtekäämme Betlehemiin katsomaan sitä *sanaa*, joka on tapahtunut, jonka Herra meille ilmoitti.” Ja he löysivät sekä Marian että Josefin sekä vastasyntyneen. Niinpä he *ilmoittivat* siitä *sanasta*, joka oli *sanottu* heille tästä lapsesta. Mutta Maria piti tallessa kaikki nämä *sanat* pohdiskellen niitä sydämessään. Ja paimenet ylistivät Jumalaa kaikista niistä asioista, joita olivat *kuulleet*, juuri sillä tavalla kuin heille *sanottiin*.

Alussa oli siis sana. Vaikka kaikki näytti keisarillisen loisteen vastakohdalta, paimenilla oli tuomisenaan Jumalan sana, ihmeellinen lupaus pelastajasta. Muuta ei tarvittu: sana valaisi pimeyden, toi kirkkauden yön pimeään ja koko maailmaan. Joka uskoi sen sanan, näki pienessä vauvassa kaikkien ihmisten pelastajan, Jumalan ainoan Pojan.

Luukkaan kuvaaman kahden hallitsijan välinen ero ei ollut lopulta heidän ulkonaisessa asemassaan. Sen aiheutti enkelien tuoma Jumalan sana. Luukas ei vielä tiennyt, että Jeesuksen valtakunta todella valloitti Rooman neljässä vuosisadassa — ylsipä vielä Teutoburgin metsiinkin, jopa Suomeen asti.

Joulun suurimpia viestejä on, että tämän maailman poliittisten ja aatteellisten vertausten keskellä lopulta suurin voima on Jumalan sana, tai Sana.

Lauri Thurén

eksegeetiikan professori (Itä-Suomen yliopisto), pastori, Helsinki

Joulun kristologia

JOULUPÄIVÄ 25.12.

JOH. 1:1–14

Joulupäivän evankeliumiteksti on ensisijassa dogmaattinen, kristologinen. Johanneksen prologi kuvaa Sanan, *Logoksen*, syntymää Isästä ikuisuudessa ja sitten Sanan syntymää aikaan, ihmisten maailmaan. Saarnaajalle teksti on vaikeahko, sillä joulukirkkoon kokoontunut kansa voi virittää saarnaa valmistelevälle ansan: nyt pitäisi olla tunnelmaa, tuoksuja ja ihania jouluajatuksia. Ehkä tällä kertaa voisikin yllättää joulumessun väen ja haastaa ihmiset pohtimaan Jumalan ikuisuutta ja ihmisyyttä?

Kolme syntymää

Joulupäivän juhla on kristikunnassa ikivanha. Sitä on vietetty varmasti jo myöhäisantiikissa ja **Augustinuksen** (354–430) aikana joulun juhlinta on jo vakiintunutta kirkkovuotta. Sama koskee Johanneksen prologia joulupäivän saarnatekstinä. Mainittu Hippon piispa saarnaa harvemmin meille tutuimmasta jouluevankeliumista, jossa paimenet ja seimi

ovat keskeisiä: Augustinuksen joulu on nimenomaan korkean teologista inkarnaation pohdintaa Johanneksen terminologialla. Säilyneissä joulusaarnoissaan (s. 184–196, 369 ja 370, 2–4) hän monesti kuvaa kirkkokansalle Pojan syntymää kolmella tasolla. Ensimmäinen syntymä on Logoksen syntymä Isästä ikuisuudessa ilman aikaa. Tätä syntymää on Augustinuksen mukaan vaikea käsittää ja siitä on vaikea puhua. Hän ei kuitenkaan tyydy apofaattisiin ratkaisuihin vaan vetoaa Nikean muotoiluihin: ”Isästä ennen aikojen alkua syntynyt, Jumala Jumalasta, valo valosta.”

Ei ole ihme, että kaikki ihmisen sanat ja ajatukset tuntuvat riittämättömiltä, kun yritämme ylistää Jumalan Poikaa, joka on Isän luona, Isän vertainen ja yhtä ikuinen kuin Isä; Poikaa, jossa on luotu kaikki, mitä on taivaassa ja maan päällä, näkyvät ja näkymättömät; Poikaa, joka on Jumalan Sana ja Jumala, ihmisten elämä ja ihmisten valo.

Ja miten kieleemme voisikaan oikein ylistää Häntä, jota edes sydämemme ei vielä kykene katsomaan? [...]

Ei siis ole ihme, että en löydä sanoja lausua tuota yhtä Sanaa, jonka puhe on saanut minut olemaan, jotta sitten voisin hänestä jotakin sanoa. (Aug. s. 188, 1)

Pojan toinen syntymä on syntymä hänen äidistään Mariasta. Myös tämän ihmeellisen syntymän kuvaajana Augustinus on kaksijakoinen. Yhtäältä ihmisen ajatus ja kieli osaa vaikeasti ymmärtää ja kuvata, miten on mahdollista, että tähtien Luoja ja ikuinen Viisaus voisi maata vastasyntyneenä hauraan ja hennon äidin sylissä ja imeä hapuillen, puhumattomana (*infans*) esikoisensa synnyttäneen juutalaistytön rintaa. Silti Augustinus kuvaa kauniisti ja palvoen myös tätä ihmettä.

Augustinus, ja hänen jälkeensä pitkä keskiaikainen traditio, tuntee myös

kolmannen Kristuksen syntymän tavan: Jumalan syntymisen ihmisen sydämeen, kun tämä kumartuu seimen lapsen edessä ja syttyy jumalallisesta rakkaudesta. **Vexi Salmen** joululaulu on siis sittenkin oikeaoppinen, klassisen läntisen tradition mukainen: ”näin sydämeeni joulun teen ja mieleen hiljaiseen taas Jeesus-lapsi syntyy uudelleen”!

Aurinko nousee omalle paikalleen

Vaikka myöhäisantiikin joulupäivän vietto 25.12., hyvin lähellä talvipäivänseisausta (*solstitium*) ja Saturnaliaa, ei ehkä johdukaan kristittyjen kavalasta ja pakanallisesta tarpeesta vaihtaa roomalaiset juhlat uusiin, on kiistämätöntä, että Augustinuskkin usein muistuttaa joulu-kirkossa olevaa seurakuntaa siitä, miten osuvaa on, että Valo syntyy maailmaan vuoden pimeimpään aikaan. Kristuksen syntymän jälkeen päivän alkaa pidentyä ja valo voittaa alaa. Assosiaatio aurin-gon tuleen ja kasvavaan kirkkauteen on vahvistunut joulupäivän psalmitekstistä (Ps. 19:6 ”aurinko nousee kuin sulhanen hääteltästä, kuin sankari riemukkaana juoksemaan rataansa”), joka on jo ennen Augustinusta tulkittu kristologisesti, inkarnaatioon viittaavana. Vanhan kirkon psalmitulkinnassa suuri sankari on Kristus, todellinen ja elävä Voittamaton Aurinko, ja häätelttä, josta hän nousee, on Marian kohtu. Tämä ikivanha kuva on kätöksässä myös Ambrosiuksen jouluvirressä, joka kyllä suomalaiselle laulajalle avautuu varsin vaikeasti (VK 16, ”Jeesus Kristus meille nyt”, *Veni Redemptor gentium*):

*Procedens de thalamo suo,
Pudoris aula regia,
Geminae gigas substantiae,
Alacris ut currat viam.*

Lihaan pukeutuminen

Eräs meille erikoinen piirre antiikin joulusaarnoissa on niiden fyysisyys. Kun Augustinus puhuu inkarnaatiosta, hänen kielensä on välistä melko anatomista. Jeesuksen syntymä on ”lihaan pukeutuminen” (*indutus*) ja se tapahtuu paljolti samoin kuin jokaisen ihmislapsen syntymä tähän maailmaan. Augustinukselle ei ole vierasta muistuttaa joulukirkossa seisovaa väkeä siitä, mistä ja miten lapset syntyvät tähän kuoleman varjon maailmaan. Silti myös Marian synnyttämiseen liittyy ihmeellisyyttä: esikoisen synnytys ei riko eikä särje äidin synnytyiskanavaa, vaan hän pysyy ainaisesti neitsyenä, koskemattomana. Tämä saa Augustinuksen vertaamaan toisiinsa Mariaa ja kirkkoäitiä, joka on sekin samalla Neitsyt ja Äiti, puhdas ja silti tuottaa alati uusia vastasyntyneitä kirkon huolenpidon ja ruoan helmaan.

Timo Nisula

TT, dosentti, pastori (Sley), Turku

Stefanos, diakoni ja marttyyri

TAPANINPÄIVÄ 26.12.

AP. T. 6:8, 11–15; 7:51–60

Tapaninpäivän tekstit kertovat Jerusalemin alkuseurakunnan ajasta, jolloin seurakunta joutui poikkeuksellisen hyökkäyksen ja vainon kohteeksi. Vaino kohdistui varsinkin diakoni Stefanokseen.

Stefanos kuului niihin miehiin, jotka oli valittu hoitamaan Jerusalemin seurakunnan köyhien avustustoimintaa. Teksti alkaa lyhyellä viittauksella Stefanokseen, häntä vastaan kohdistettuun syytökseen ja hänen puolustuspuheeseensa.

Stefanosta vastaan nostettiin vaino tekaistuin syytöksiin, jossa hänen väitettiin muuttavan Mooseksen lain säädöksiä. Häntä syytettiin Mooseksen ja Jumalan pilkasta. Stefanosta syytettiin myös temp-

pelin väheksymisestä ja lain säädösten hylkäämisestä. Vainon syntyi liittyi seurakunnan laajenemiseen, jossa myös osa pappeja tuli Jeesukseen uskoviksi.

Myöhemmin syytetty Stefanos piti puolustuspuheen, jossa hän viittasi Israelin historiaan. Hän tunsi Vanhan testamentin ja arvioi sieltä käsin juutalaisia opettajia hyvin terävästi.

Tekstissämme hän osoittaa vainoojansa syytäksi samaan syntiin kuin esi-isänsä. He olivat torjuneet Jumalan sanansaattajat, profeetat ja hylänneet lain säädökset. Näin tehdessään he ovat vastustaneet Pyhää Henkeä.

Puheestaan Stefanos sai maksaa kalliisti. Hänet kivitettiin kaupungin muurien ulkopuolella. Teksti sisältää joitakin yksityiskohtia. Ensinnäkin Stefanos näkee näyssä Ihmisen Pojan seisovan Jumalan oikealla puolella (7:56). Uskontunnuksessa mainitaan Jeesuksen istuvan Isän oikealla puolella. Seisomisen voi nähdä niin, että Vapahtaja on valmis ottamaan todistajansa vastaan. Stefanos muistuttaa Jeesusta. Hän kuolee syyttömänä. Hän pyytää Jeesusta ottamaan henkensä ja rukoilee pahantekijöidensä puolesta.

Lähi-idässä kivitys oli julma teloitustapa. Vieläkin kivet lentävät herkästi.

Kirkon historia on ollut Stefanoksesta lähtien myös vainojen historiaa. Näin oli etenkin Rooman valtakunnassa, jossa kristittyjä saatettiin surmata suurissa joukkonäytöksissä. Vainojen eräs taitekohta oli Nikean kirkolliskokous keväällä ja kesällä 325. Tästä kokouksesta tulee parin vuoden kuluttua kuluneeksi 1700 vuotta. Tuon kokouksen monet osallistujat tulivat sinne vainon jäljet ruumiissaan. Tässä mielessä kokous oli poikkeuksellinen. Monet kokouksen osallistujat eivät olleet kieltäneet uskoaan kidutuksen ja kuoleman edessä.

Kristittyjen vainot eivät ole vain menneisyyttä, vaan ne ovat totta myös ny-

kyään. Omana aikanamme on ollut vainoja, jotka muistuttavat alkukristittyjen aikaa.

Alkuseurakunnalle oli tunnusomaista, että jotkut sen jäsenistä olivat apostolien tapaan joutuneet vankilaan. Sen vuoksi Heprealaiskirje muistuttaa: ”Muistakaa vankeja, niin kuin olisitte itsekin heidän kanssaan vangittuina; muistakaa pahoinpideltyjä, sillä onhan teillä itsellännekin ruumis.” (Hepr. 13:3). ”Muistakaa minun kahleitani”, kirjoitti apostoli Paavali Kolossaan (Kol. 4:18).

Osa kristillistä todistusta on vainottujen tukeminen ja auttaminen. Myös heidän perheensä tarvitsevat apua.

Stefanoksesta puhutaan Apostolien teoissa melko vähän. Vainolla oli ainakin kaksi seurakuntaa muuttavaa vaikutusta. Ap. t. 11:18–19 kertoo, että vainon vuoksi kristityt pakenivat uusille seuduille Juudeaan ja Samariaan ja julistivat sielläkin evankeliumia. Jakeessa 11:20 on tärkeä kohta, jossa todetaan, että jotkut kyprolaiset miehet kertoivat evankeliumin ei-juutalaisille. Tämä lyhyt maininta on merkittävä. Lähetystyön näkökulmasta evankeliumi ylitti rajan kansalta (Israel) kansoihin (muut kansat). Toinen näkökohta on, että apostoli Paavali oli mukana Stefanoksen vainossa (Ap. t. 22:20). Hänelle se oli koko elämän ajan vaikea kysymys. Hän pohti, onko hänestä apostoliksi, hän kun on vainonnut Jumalan seurakuntaa.

Stefanuksen vainon ja marttyyriuden esimerkki osoittaa, miten Jumala voi muuttaa pahan hyväksi, marttyyriuden evankeliumin voitoksi. Historia on todistanut tämän montesti, vaikkei seurakunnan tule etsiä marttyyriutta ja vaino jättää seurakuntaan jälkensä.

Miten voimme tukea tämän päivän vainottuja kristittyjä?

Juhani Koivisto
pastori (eläkk.), Hausjärvi

Kristitty koti ja profetian lahja

1. SUNNUNTAI JOULUSTA/
UUDENVUODENAATTO
LUUK. 2:33–40

Tämä kirkkovuoden pyhä on yksi hiljimmista, mutta aiheeltaan hyvin arvokas. Pyhä perhe antaa esikuvan kristitystä kodista, lasten hengellisestä kasvatuksesta ja suhteesta toisiin uskoviin. Isän ja äidin tehtävä on Jumalalta saatu kutsumus. Sen taustalla vielä yksi ajallisen elämämme suurimpia lahjoja — avioliitto, jonka Jumala itse on asettanut ja siunannut. Koti ja perhe on koko elämän perusyksikkö, uuden sukupolven kasvualusta ja sillä on keskeinen osa Jumalan valtakunnassa. Siksi saatanakin kaikkine joukkoineen suurella vimalla ja raivolla käy avioliittoa ja kristittyjä koteja vastaan.

Millainen on kristitty koti? Siellä eletään ihan tavallista elämää. Olemme syntisiä ihmisiä. Välillä riidellään ja sanotaan pahoin, mutta sitten pyydetään anteeksi ja sovitaan. Kristityssä kodissa käännytään Jeesuksen puoleen, rukoillaan häntä, pidetään hänen sanaansa esillä. Siellä tunnetaan Jumalan armo ja anteeksiantamus. Vaikkei se aina ole kovin helppoa tai mitenkään ihmeellistä, kootaan perhe yhteen hartaushetkeen. Sunnuntaina lähdetään messuun ja pyhäkouluun. Lapsia ja nuoria kannustetaan, kuljetetaan ja kustannetaan leireille, nuorteniltoihin ja tapahtumiin, jossa he saavat myös uskovia kavereita. Näin he myös kasvavat uskossaan. Mikä siunaus onkaan, jos lapset oppivat rukouksen ihmeellisen maailman, lukevat itse Raamattua ja löytävät seurakuntayhteyden! Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa ja pienin askelin. Jeesus-lapsen tavoin meidänkin lapsemme saavat fyysisen ja henkisen kasvun lisäksi kasvaa myös hengellisessä viisaudessa eli Jumalan tuntemisessa.

Päivän evankeliumissa Jeesuksen van-

hemmat ovat tuoneet pienen Jeesus-vauvan temppeliin. He kohtaavat toisia uskovia. Lasta siunataan. Jumala puhuu heille kokeneiden uskovien kautta. Tämä on yksi suuri seurakuntayhteyden siunaus ja apu myös kasvattajille. On esirukoilijoita ja tukijoita. Elisabetilla oli jo odotusaikana tärkeä roolinsa. Nyt on Simeonin ja Hannan vuoro.

Kuinka ihmeellistä on, että Jumala siunaa seurakuntaa tällaisilla Simeoneilla ja Hannoilla. He olivat herätysliikkeväkeä, maan hiljaisia, jotka viettivät aikaa sanaa tutkien, rukoillen ja paastoten. Varmaan tällä joukolla oli yhteisiä kokoontumisia, seuroja ja raamattupiirejä. Hanna jopa asui temppelissä. Erityinen kiinnostus oli tulevan Messiaan ajassa ja häneen liittyvien sanan lupausten tutkimisessa. Tämä joukko odotti Jerusalemin lunastusta, Israelille luvattua lohdutusta.

Simeonin ja Hannan toiminta profeetallisine lahjoineen ei ole jokin kertaluontoinen Messiaan tuloon liittyvä pilkahdus, vaan selvästi tämä lahja jatkuu seurakunnassa Herramme tulemiseen asti. Voisiko meidän keskuudessamme olla tällaisia profetian lahjan käyttäjiä? Simeon ei ollut mikään hurmahenki. Lahjan käyttämiseen liittyi arka tunto Jumalan edessä. Hengen ilmoitus koeltiin Jumalan sanalla. Varmaan tuossa uskovien joukossa näitä viestejä jaettiin ja arvioitiin. Hanna on osoituksena, että niille tuli vahvistus toisenkin rukoilijan kautta. Hyvin selkeästi ja ymmärrettävästi Pyhä Henki puhui Simeonille ja ohjasi hänet oikealla hetkellä Jeesusken luo. Sama tapahtui Hannalle: Juuri silloin hän tuli paikalle. Jumalaa ylistettiin ja hän sai kaikesta kunnian. Näin toimii oikea profetian lahja tänäänkin. Pyhä Henki ohjaa Jeesusken luo ja kirkastaa häntä. Pyhä Henki ohjaa tutkimaan Raamatun sanaa ja avaa sitä. Raamattu on aina ensisijalla ja sille kaikkia profetiat on alistettava. Jos-

kus se tapahtuu vaikkapa kielillä rukoilun ja niiden selittämisen kautta. Näin voivat sydämen salaisuudet paljastua ja johtaa parannukseen ja uskoon. Myös oppiminen, rohkaisu ja lohdutus mainitaan, kun profetian kautta rakennetaan seurakuntaa.

Vaikka Raamattu yksiselitteisesti kielittää naisen toimimisen pastorin virassa ja siinä opettavan seurakuntaa, antaa Hannan profeetallinen tehtävä meille hienon esimerkin naisen palvelutehtävästä seurakunnan keskellä. Pyhän Hengen johtamana hän ylistää Jumalaa ja todistaa Jeesusken kaikkille. Samassa yhteydessä, kun apostoli Paavali välittää meille Herran käskyn paimenviran rajaamisesta miehen tehtäväksi, hän antaa myös ohjeita naisten rukoilemisesta ja profetoimisesta seurakunnan kokouksessa (1. Kor. 11 ja 14). Näen tässä kaksi selvää tarvetta ja kehityskohdetta meidänkin seurakunnissamme. Tarvitsemme hengellisiä äitejä, jotka omilla armolahjoillaan saavat olla rakentamassa seurakuntaa. Toiseksi Hannan ja Simeonin esimerkki nostaa esiin profetian merkityksen seurakuntaelämässä. Se ei ole jotakin tavatonta, vaan sen tulisi olla luonnollinen osa seurakunnan kokoontumisia. Profetian lahjaa rukoillaan ja tavoitellaan, sen käyttöön rohkaistaan ja annetaan tilaa.

Raamattu kehottaa tavoittelemaan ennen kaikkea profetoimisen lahjaa. Olemmehan tämän sanan sekä Simeonin ja Hannan esimerkin mukaan uskollisesti pyytämässä tätä? Tässä sekavassa ajassa tarvitsemme hengellistä viisautta ja näkökykyä, jonka Pyhä Henki Raamatun sanaan pitäytyen antaa. Ehkä Hannan hurskauselämään liittynyt paastokin voisi avata jotakin uutta.

Johan Helkkula
piirivastaava, pastori (Sley), Pori

Jeesuksen nimessä

UUDENVUODENPÄIVÄ 1.1.

1. MOOS 8:13–22

Tässä vedenpaisumuksen jälkeiseen aikaan liittyvässä tekstissä kiinnittää huomiota Nooan päätös poistaa ensitöikseen arkin katto. Tämä oli ymmärrettävää, olihan Nooa seuralaisineen ollut vedenpaisumuksen kourissa sataviisikymmentä päivää ja vielä toiset mokomat odottanut veden laskemista. Tunnelma oli ollut tunkkainen jo monta kertaa, kun raitista ilmaa kaivattiin, samoin ihmissuhteet olivat olleet koetuksella ahtaissa tiloissa.

Nyt kaivataan samaa katon poistamista.

Mutta kuka sen tekisi? Missä on se Nooa, joka arvovallallaan antaisi määräyksen? Joko uskalletaan ryhtyä kirkon uudistamiseen ja viskimen käyttöön (Matt. 3:12)? Tällaista mahtihenkilöä ei vain näytä olevan näköpiirissä. Tai on sentään: Jeesus itse! Jos tähän katon poistamiseen ryhtyy ilman Jeesuksen antamaa käskyä, on työ tuomittu epäonnistumaan. Se on silloin ihmistyötä. Tarvitsemme Pyhän Hengen elävää kosketusta. Vain Pyhä Henki pystyy uudistamaan kirkon, seurakuntansa, uskovien elämän seurakuntarajoista välittämättä.

Arkissa odotus kävi pitkäksi. Niin nytkin. Ei tarvitse kuin katsella ympärilleen, niin epätoivo kalvaa sisintä. Missä sytty seuraava metsäpalo? Minunko kellariini vedet syöksyvät? Menetänkö työpaikkani muutoksissa? Mistä asioista voin olla onnellinen, mistä voin itseäni onnitella?

Orastavaa toivoa toi kyyhky oliivinoksa mukanaan. Toivoa taitaa sittenkin vielä olla, kunhan jaksamme pitää kiinni arkin laidoista.

Sitten tuli käsky lähteä ulos. Varovasti laskettiin kaikki eläimet ulos pienimmästä suurimpaan, touhussa riitti kaikille työtä eikä ketään katsottu ylös- tai alas-päin, sillä jokaista tarvittiin! Tätä on odo-

tettavissa meilläkin. Olemme Jeesuksen lähettiläitä. Meitä arvostellaan ja pidetään vain toiveidemme perässä kulkijoina niin kuin eräs ystäväni sanoo: Jeesus on Joulu-pukki. Usko Jeesukseen on haihattelua ja kummallisuutta, ja uskovat vain pakenevat maailman hätää omaan kummallisuuteensa eivätkä tartu todellisiin asioihin. Tuttua puhetta, johon Nooakin oli saanut aikanaan tottua.

Seurakunta tarvitsee nyt johtajuutta! Takaisin Jeesuksen luo! Nyt rukoukseen pyytämään Pyhän Hengen elävää kosketusta, joka näkyisi meistä myös ulospäin. Miten me syntiin vajonneet ihmiset sitten pystyisimme vastaamaan niihin valtaviin haasteisiin, joita tämä hukkuva maailma eteemme asettaa? Vain Jeesuksen yhteydessä. Tämä taas asettaa eteemme ankaran kysymyksen: Käännymmekö me Jeesuksen puoleen? Emmehän me sitä luonnostamme tee, vaan Roomalaiskirjeen mukaan olemme kaikki poispoikenneet (Room. 3:12) ja edelleen mielellämme laiskottelisimme ja lepäisimme laakereilamme.

On siis turha toivo, että meistä nousisi into, kun antikristillinen maailma lyö yhä voimakkaammin kristinuskoa ja sen edustajia vastaan. Miltähän se maa mahdtoi näyttää, johon kaikki arkin eläimet aluksi ohjattiin? Risuja, puunrunkoja, mutaa, raivattavaa löytyi silmän kantamattomiin — niin kuin nykyäänkin. Mutta Jumalan johdolla, Jeesuksen nimessä ja Pyhän Hengen eläväksi tekevässä *voimassa* työmme onnistuu.

Tästä ei tule mitään, ellei Pyhä Henki ihmeellisellä ja ylimaallisella voimallaan meitä uudista. Omassa voimassa on turha lähteä liikkeelle, sen hyvin tunnettu selkäpiissämme entistä avoimemmista katseista ja kiusaantuneesta ruumiinkielestä: olkaa hiljaa, kristityt, antakaa meidän olla rauhassa. Mene nyt sitten sinne maailmaan jonkun evankeliumin kanssa, niin

saat tuta mikä vaikutus sillä on! Entistä suurempi ahdistus ja hämmennys.

Tähän tilanteeseen Jumala tahtoo asettaa meidät. Tajuamaan omat mitättömät voimamme valtavan vastustajan edessä. Meitä suorastaan kauhistuttaa maailmaan meneminen jonkun heiveröisen evankeliumin kanssa. On parempi vain käpristyä oman uskon ympärille ja antaa maailman mennä menojaan.

Nooa ymmärsi, että ensin arkista on saatava katto pois. Puhtaan ja tuoreen ilman on päästävä sisään. Se ei tapahdu seurakunnassakaan muuten kuin Pyhän Hengen uudistavan voiman kautta. Tämän kaiken tekee Jumala oman ai-voituksensa mukaan. Hän näkee, mihin ryteikköön seurakunta on vielä matkalla eikä siellä auta oma voima. Se on jo nähty. Vahvimmillaan seurakunta on silloin, kun se noudattaa Jeesuksen käskyä mennä kaikkeen maailmaan saarnaamaan yksin syntien anteeksiantamusta Jeesuksen nimessä ja veressä.

Tässä maailmassa armon evankeliumi on ainoa voima, jota kristityt on kutsuttu julistamaan. Tähtäyspiste hämärtyy, ellei se pysy selvästi edessämme. Rukoilkaamme siis Hengen uudistusta seurakuntiimme. Nääntyneitä ihmisiä on jo aivan kyllin ja lisää näyttää vain tulevan. Tehtävämme on lohduttaa ja antaa *toivoa* ihmisille. Mutta katsoessamme itseemme hiippiä pelko ja voimattomuus sydämeemme: tehtävä on liian iso. Pelko pois, kristikansa! Pyhä Henki auttaa meitä, sillä Jumalan tarkoitus on vielä voittaa monta sielua Taivaan valtakuntaan. Tehkäämme siis työtä Jeesuksen nimessä, halleluja!

Eero Kavasto
rovasti (eläkk.), Pori

Idän tietäjien voitelu

LOPPIAINEN 6.1.

MATT. 2:1–12

Idän tietäjien saapuminen Jeesus-lastaa kunnioittamaan on kiehtonut kristittyjä varmaan aina. Keitä he olivat, ja mikä heidän sai liikkeelle? Läntisessä kristikunnassa on puhuttu kauan kolmesta viisaasta, jotka edustavat kaikkia maailman ihmisiä. Caspar, Melchior ja Balthasar kertovat lähetystyön tärkeydestä, sillä sanoma Jeesuksesta on tarkoitettu kaikille ihmisille.

Toisaalta syyrialaisen perinteen mukaan viisaita oli 12 ja he olivat nykyisen Iranin alueen ylimystöä. Mukanaan heillä oli tuhatpäinen sotajoukko, kuten ajan valtiovieraille sopii. Tämä traditio muistuttaa, että Jumalan kutsu voi tulla kenelle vain. Jokainen vastaa siihen omasta tilanteestaan eikä tuota kutsua kannata hukata.

Kolmesta tietäjästä kertovaan traditioon on varmasti vaikuttanut Raamatun maininta kolmesta lahjasta. Kulta, suitsuke ja mirha ovat kaikki kalliita lahjoja. Tämä näkyy vaikkapa **Monty Pythonin** 1970-luvun elokuvassa *Brianin elämä*. Siinä tietäjät tuovat Jeesukselle lahjoja ja joutuvat selittämään oppimattomalle naiselle, ettei mirha ole vaarallinen eläin, vaan voide. Tämä vitsi nostaa esiin sen, ettemme mekään välttämättä muista, mitä tämä lahja oikein merkitsee.

Vanhassa testamentissa voideltiin kuninkaat (esim. 1. Sam. 10:1) ja ylipapit (2. Moos. 29:7). Nimitys ”kristus” on kreikan sana voidellulle, samoin heprean messias.

Historiassa on esitetty näkemys, että Jumala olisi ottanut Jeesuksen pojakseen vasta kasteessa eli adoptoinut tavallisen ihmisen Jumalan Pojaksi. Tämä tunnetaan adoptionismin harhana. Idän tietäjien tuoma mirha on yksi osoitus siitä, ettei tämä pidä paikkaansa. Jeesuksen asema kuninkaana ja ylipappina osoitetaan heti syntymän jälkeen.

Ylipappina Jeesus antaa uhrin kansan syntien vuoksi. Jeesus poikkeaa tästä normaalista ylipappeudesta ainakin kahdelta

osin. Hän ei uhraa vain juutalaisen kansan syntien sovitukseksi, vaan koko maailman kaikkien kansojen syntien. Tämän takia on hyvin sopivaa, että idän tietäjät toivat mirhan Jeesuksen voitelemiseksi. Juutalaisten voitelema Jeesus olisi helppo nähdä vain heidän kansansa ylipappina. Nyt hänen uhrinsa ansiosta tie Isän luo on auki jokaiselle ihmiselle.

Toinen ero Jeesuksen ja Vanhan testamentin ylipappien välillä on uhrien laadussa. Ylipappi uhrasi täydellisen eläimen ihmisten syntien puolesta. Tämä takasi anteeksiannon tietyn ajaksi. Seuraavana vuonna annettiin taas uusi uhri, jotta kansan synnit eivät johtaisi ansaitsemaansa tuomioon. Jeesuksen antama uhri ei ollut eläin, vaan hän itse. Vain ihmiseksi syntymään hän pystyi kantamaan kaikkien ihmisten synnit ristille. Kun Jeesus haudattiin, haudattiin myös meidän syntimme niin, etteivät ne enää meitä paina.

Näin Jeesuksen ylipappuus antaa meille varmuuden syntien anteeksiannosta riippumatta kansallisuudestamme tai syntiemme määrästä ja laadusta. Kaikki on anteeksiannettu.

Jeesus voideltiin myös kuninkaaksemme. Siksi on luontevaa, että idän tietäjät tulivat nimenomaan kumartamaan häntä. Me voimme oppia tästä kunnioituksesta ja kumartaa Jeesusta, jolle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä.

Toisin kuin kuninkaas yleensä Jeesus ei käytä valtaansa omaksi parhaakseen. Hän toimii kaikella vallalla ja voimalla meidän hyväksemme. Hän julistaa syntimme anteeksi omalla arvovallallaan. Hän liittää meidät Jumalan perheeseen ja taivaaseen pääsijöiden listaan. Hän suo elämäämme hyviä asioita myös tässä ja nyt. Hän antaa meillekin tehtävän levittää valtakuntaansa joka puolelle; aloittaen läheltä ja edeten yhä kauemmas.

Idän tietäjät eivät välttämättä ymmärtäneet viittaavansa näin suuriin asioihin

tullessaan kunnioittamaan juuri syntyntä juutalaisten kuningasta. Tiedämme heistä tai heidän taustoistaan tuskin mitään. Jumala kuitenkin sai heidät liikkeelle kutsuen heitä heidän ymmärtämänsä asian kautta. He näkivät tähden nousevan ja seurasivat sitä. Niin he tulivat julistaneeksi Jeesuksen suuruutta. Jeesuksen kuninkuus on tällaista. Hän ei hallitse näyttävien spektaakkeleihin. Hänen tahtonsa toteutuu maan päällä pienten tekojen ja asioiden kautta — siis ihan tavallisten ihmisten kautta.

Jeesus on omaa laatuaan. Hän on ylipappimme ja kuninkaamme, muttei samalla tavalla kuin ylipapit ja kuninkaat tavallisesti. Voimme verrata häntä näihin, mutta lopulta hän on Jumalan Poika. Emme voi tätä asiaa täysin ymmärtää, ja helposti teemme Jeesuksesta vain ihmisen toisten rinnalla. Hän on kuitenkin Jumala, joka ei tottele määritelmiämme. Ja silti hän ilmoittaa selvästi rakkaudellisen tahtonsa. Hän haluaa kaikkien pelastuvan. Niinpä hän on tehnyt kaiken valmiiksi pelastustamme varten.

Mika Malinen

seurakuntapastori, Kerimäki

Kasteen lahja

1. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 7.1.

LUUK. 3:15–18, 21–22

Luukkaan luvun alusta asti sekä kansa että kirjanoppineet ovat kyselleet Johannekselta, onko hän Kristus. Johannes on viitannut Jesajaa (Jes. 40:3–5) lainaten olevansa ”huutavan ääni erämaassa”, joka johtaa Kristuksen luo. ”Minä kastan teidät vedellä, mutta hän tulee, joka on minua väkevämpi, ja hänen kengänpaulaansakaan minä en ole kelvollinen päästämään.” Nyt Johannes jatkaa kertoen Kristuksen tehtävästä. Näin Johannes ”julisti kansalle evankeliumia”. Kyllä Jo-

hannes lakiakin julisti, tulisestikin. Mutta sanoma siitä, kuka Kristus on ja mitä hän tekee, on evankeliumia. Kun laki kertoo jokaiselle, että olet syntinen, kadotustuomion, kuoleman ja Jumalan vihan ansainnut, evankeliumi kertoo, mitä Kristus on tehnyt ja hankkinut armosta jokaiselle syntiselle: vapautuksen ja puhdistuksen synnistä, pyhityksen ja Jumalan lapseuden. Syntiset ”saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, jonka Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä, osoittaaksensa vanhurskauttaan, koska hän oli jättänyt rankaisematta ennen tehdyt synnit.” (Room. 3:24–25).

Johannes julistaa evankeliumia Kristuksen työstä: ”Hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella. Hänellä on viskimensä kädessään, ja hän puhdistaa puimatantereensa ja kokoaa vehnät aittaansa, mutta ruumenet hän polttaa sammumattomassa tulella.” Jeesus on se, joka kastaa meidät! Eikä hän kasta vain vedellä, vaan vedessä toimivalla Pyhällä Hengellä ja tulella. Hän pese meidät puhtaiksi vedellä sanansa kautta (Ef. 5:26) Ihana evankeliumi meillä on siinä, että saamme olla Kristuksen kastettavina, ja hän vuodattaa sydämeemme Pyhän Hengen puhdistaa kaikesta synnistä ja tehden meidät Jumalan pyhiksi asuinpaikoiksi (1. Kor. 3:16). Jeesus on kasteemme *subjekti*, me olemme *objekti*. Olemme kastetut Jumalan nimeen, ja näin Kristus on ottanut meidät opetuslapsikseen (Matt. 28:19–20). Missä on Jumalan nimi, siellä hän tulee meitä siunaamaan (2. Moos. 20:24).

Johannes sai kastaa Jeesuksen ja olla voitelemassa häntä työhönsä syntiemme kantajana ja kuolemaan meidän puolestamme. Hän, puhdas Jumalan Karitsa, astui Jordaniin kastettavaksi, jotta hänen ylleen tulisi kaikkien ihmisten sinne jättämä synti ja saasta. Johannes kastoi

Kristuksen kuolemaamme: kuolemaan meidän kuolemamme, kärsimään puolestamme kadotustuomion ja lain kirouksen. Jeesus sanoo: ”Mutta minä olen kasteella kastettava, ja kuinka minä olenkaan ahdistettu, kunnes se on täytetty!” (Luuk. 12:50). Kristuksen ”tulikaste” oli ristinkuolema koko maailman syntien sovituksiksi, kärsimys sinunkin puolestasi. Siihen hänet kastettiin, jotta *sinut* voitaisiin sen sijaan kastaa *hänen* kuolemaansa ja siihen syntien anteeksiantamukseen ja elämään, jonka hänen kuolemansa ja verensä on hankkinut. Kun meidät on kastettu Kolmiyhteisen Jumalan nimeen, meidät on kastettu Kristuksen kuolemaan ja hänen ylösnousemukseensa, hänen vereensä, pyhyyteensä ja kaikkeen, mikä on hänen omaansa (Room. 6:3–5).

Jeesus kastaa meidät Pyhällä Hengellä ja tulella. Pyhä Henki toimii Jumalan sanassa ja sen kautta uudesti synnyttäen ja pyhittäen. Jeesuksen sanat saavat Pyhän Hengen tulemaan yllemme kasteessamme niin kuin Pyhä Henki laskeutui hänen kasteessaan hänen ylleen. Hän sanoo: ”Ne sanat, jotka minä puhun ovat Henki ja elämä” (Joh. 6:63). Näin Kristus jakaa kasteessa verensä ja vuodattaa Pyhän Henkensä vanhurskauttaen, uudestisyntyttäen ja pyhittäen sinut ja antaen omaksesi iankaikkisen elämän perillisyyden. ks. Tit. 3:5–7.

Niin kuin apostolien ylle laskeutuivat helluntaina tuliset kielet, kun heille vuodatettiin Pyhä Henki, niin Jumalan sana ja nimi saa kasteessa aikaan Pyhän Hengen vuodattamisen sydämiimme (Ap. t. 2:1–4). Tulen liekki oli temppelissä Herran läsnäolon merkki (esim. 2. Aik. 7:1), ja samoin tulella kastaminen tarkoittaa, että meidätkin on kasteessa tehty Herran temppeliksi. (1. Kor. 6:19–20). Kuten kulta puhdistetaan tulella, puhdistetaan meidätkin kasteessa Pyhän Hengen tulella. Sen saa aikaan Jumalan sana (Joh. 15:3; 17:17), jon-

ka kautta Pyhä Henki toimii, ja Kristuksen veri, jossa meillä on puhdistus kaikista synneistä (1. Joh. 1:7). Kasteessa todella tapahtuu se, mitä Ilmestyskirjan puhuu valkovaatteisista autuaista: ”Nämä ovat ne, jotka siitä suuresta ahdistuksesta tulevat, ja he ovat pesseet vaatteensa ja valkaisseet ne Karitsan veressä.” (Ilm. 7:14) Kasteessa sanan kautta toimiva Pyhä Henki tuo meille Kristuksen veressä kaiken synnin puhdistuksen. Tämä ei ole synnin poistamista olemuksestamme, vaan sydämen ja omantunnon puhdistus Jeesuksen verellä. Näin sydämeistä pyyhitään paha omantunto ja lain syytös synneistä; sille osoitetaan Jumalan armo ja jatkuva omantunnon puhtaus Kristuksen ylösnousemuksessa. ks. 1. Piet. 3:21 ja Hepr. 10:22.

Kasteessamme ovat läsnä samat ihmeet kuin Jeesuksen kasteessa. Sinäkin olet saanut kuulla Jumalalta silloin tämän: ”Sinä olet minun rakas Poikani, sinuun minä olen mielistynyt”. Sinut on kasteessasi otettu Jumalan nimiin, hänen omakseen ja lapsekseen. Yllesi on puettu Kristus, hänen armonsa ja verensä suoja. Siksi olet hänen kauttaan Jumalan lapsi. (Gal. 3:26–27). Sinullekin on avautunut taivas, ja Pyhä Henki on laskeutunut yllesi. Koska sinut on kasteessa liitetty Kristukseen ja peitetty hänen vereensä, näkee Isä syntiesi sijaan vain pyhän ja puhtaan, lain täyttäneen Poikansa. Koska synti meissä jatkuvasti riippuu kiinni, saamme alati palata Isän eteen vastaanottamaan omantuntomme puhdistusta. Näin Jumala Kristuksessa Pyhän Hengen kautta palauttaa meidät yhä uudestaan kasteen hetkeen puhdistuen sydämemme sanansa kautta Poikansa verellä.

Esa Yli-Vainio
pastori, Seinäjoki

Juutalainen Messias

2. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 14.1.
LUUK. 4:16–21

Tekstissä on hyvä ensiksi huomata sen juutalaisuus. Hellenistisen kristillisyyden ja juutalaiskristillisyyden lopullisen eron jälkeen¹ ymmärrys kristinuskon juutalaisista juurista on pitkälti kadonnut kristittyjen itseymmärryksestä. Evanke-liumiteksti kuitenkin osoittaa Jeesuksen juutalaisuuden useissa kohdin: Jeesus kasvoi Nasaretissa, vietti sapattia, kävi säännöllisesti synagogassa ja osasi toimia siellä. Jeesuksen ja ensimmäisten kristittyjen konteksti on toisen temppelein juutalaisuudessa, jota saarnaajan on syytä ymmärtää hyvin. Synagogapalveluksissa opettava tai saarnaava henkilö istui, eli se että Jeesus istuutui, on meille sama, että joku nousee saarnatuoliin. Nämä voivat olla yksityiskohtia, mutta on tärkeää antaa seurakunnalle Jumalan ilmoituksesta nouseva Jeesus, ei eurooppalaista ”Jeesusta”, jonka oma mielikuviutus on värittänyt muistuttamaan itseään. Kristinuskon on sidottu historian tapahtumiin, ja aina kun puhumme Jeesuksesta meidän pitäisi antaa Hänestä mahdollisimman elävä kuva.

Jeesuksen lukema kohta vaikuttaa yhdistelmältä Jesajan luvuista 61 ja 42. On mahdoton sanoa, oliko Nasaretin synagogalla käsikirjoitus, joka ei ole meille säilynyt vai yhdistikö Jeesus nämä kohdat lukiessaan. Teksti vaikuttaisi olevan Jesajan kirjan luku 61, mutta siinä mainitaan myös “– ja sokeille näkönsä saamista”² ja jätetään toistamatta vaikkapa “– kahlituille kahleitten kirpoamista”³. Tekstien välillä on varianssia, koska vaikkapa

¹ viimeistään 400-luvulla. Ks. lisää Oskar Skarsaune “In the shadow of the Temple” (InterVarsity Press, 2002)

² Jes. 42:7

³ Jes. 61:1

Erasmus Rotterdamilaisen *Textus Receptus*uksessa Jeesuksen lukemassa tekstissä mainitaan “– parantamaan murtuneet mielet/sydämet”⁴. *Textus Receptus* perustuu bysanttilaisiin käsikirjoituksiin, eivätkä Erasmuksen ensimmäiset laitokset olleet järin onnistuneita. Tekstikriittikin kannalta on kiinnostava kysymys, paljonko painoarvoa bysanttilaisille käsikirjoituksille annetaan. Kuulijoita voi mietityttää, miksei kyseistä ilmaisua ole Jeesuksen lukemassa tekstissä, vaikka se on Jesajan tekstissä⁵. Ilmaisua löytyy suomenkielisestä *Biblia 1776* Kirkkoramatusta⁶, joka perustuu *Textus Receptus*–tekstilaitokseen. Asia voi kiinnostaa kuulijaa. Joka tapauksessa tämän tekstin äärellä on syytä lukea sekä Jes. 61 että 42, ja ajatella Jeesuksen viittavan näihin.

Evankeliumissa Jeesus selvästi asettaa itsensä luvatuksi Herran palvelijaksi. Taas pitää huomata konteksti: tämä tapahtuu hyvin juutalaisella tavalla synagogassa, Jeesuksen istuessa synagogan opettajan/saarnaajan paikalla. Kristinuskon historiassa viljeltyt mielikuvat juutalaisuuden “kuolleesta kirjainuskonnollisuudesta” ja sen vastinparina elävästä, tosi Jeesus-uskosta ovat epätosia ja haitallisia tulintoja. Juutalaisessakin perinteessä oli tavallista viitata pidempään tekstiin vain osalla sen kokonaisuudesta. Näin Jeesus toimi vaikkapa ristillä huutaessaan “Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?”⁷. Jotta Jeesuksen sanojen koko vaikutus tulisi selväksi, on hyödyllistä tarkastella Jes. 61 ja 42 sisältöä. Jes. 61 avaa näkymiä myös eskatologiaan ja Kristuksen toiseen tulemiseen.

Saarnassa voi olla hyvä pohtia, mitä kaikkea köyhille hyvän sanoman ja vangituille vapautuksen julistaminen sekä sokeiden näön saaminen tai sorrettujen vapauttaminen tarkoittavat. Hyvä saarnaaja osaa tässä tasapainotella kirjaimellisen ja vertauskuvallisen tulkinnan välillä pitäen mielessään kirkkaana tekstin alkuperäiskontekstin. Saarnassa voi vaikkapa pohtia, miten synty tekee meidän köyhiksi vääristämällä Jumalan lahjoja, sitoo vankeuteen, tekee sokeaksi tai sortaa. Tekstin liikaa psykologisointia on kuitenkin syytä välttää. Kirkas evankeliumi tuo avun ihmiselle monin tavoin, ja on monia kristittyjä, jotka ovat Jumalan avulla vapautuneet riippuvuuksista, synnin kahleista, oppineet näkemään monella tapaa ja niin edelleen.

Tekstin äärellä on hyvä huomata, ettei Jeesusta ole lähetty saarnaamaan Jesajan kirjassa luvattuja asioita, eikä edes tuomaan niitä. Hän itse on ne. Hän on hyvä uutinen, Hän on vangittujen vapaus, sokeiden näky, sorrettujen vapaus ja Herran riemuvuosi.⁸ Teksti antaa hyvän mahdollisuuden johdatella kuulijaa näkemään, miten Kristus on tehnyt tämän kaiken meidän puolestamme. Kristittyjen tehtävä on kehua Jeesusta ja nauttia evankeliumin tuomasta vapaudesta. Samalla jokainen kastettu on kutsuttu Jumalan valtakunnan työhön, mutta sen pitää tapahtua evankeliumin antamasta rauhasta käsin. Julistamme Kristusta, joka on jo voittanut kaikki viholliset, vallat ja voimat. Liian usein seurakunnissa julistetaan kaavalla “laki–evankeliumi–ja lakia uudestaan”, kun meidän tulisi julistaa lakia ja evan-

⁴ ἰασασθαι τοὺς συντετριμμένους τῆν καρδίαν

⁵ Jes. 61:1

⁶ “– parantamaan särjetyitä sydämiä”, Luuk. 4:18, *Biblia 1176*

⁷ Matt. 27:46, Ps. 22:2

⁸ teologisesti tässä ajatuksessa on yhtymäkohtia autobasileia -ajatukseseen, eli että Kristus itse on Jumalan Valtakunta omassa persoonassaan. Ajatuksen isänä voidaan pitää kirkkoisä Origenes Aleksandrialaista

keliumia. Tarkoituksemme ei ole liioin uuvuttaa kristittyjä Jumalan valtakunnan työllä.

Toni Kokkonen

juniori- ja nuorisotyön aluekoordinaattori, pastori (SEKL), Pornainen

Kotiseurat Simonilla

3. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

MARK. 1:29–39

Milloin olet viimeksi ollut kotiseurois-
sa? On jotenkin hienoa, kun perhe avaa kotinsa ovet seurakunnan kokoontumiseen. Tätä kirjoittaessani edellisistä kotiseuroista on noin viikko aikaa. Olin kaukana kotoa liikkeellä vaimoni kanssa. Statuksenamme pian kentälle lähtevät lähetystyöntekijät. Saimme jäädä pariksi yöksi taloon, jossa seurat pidettiin. Olen yhä hämilläni meille osoitetusta rakkaudesta.

Simonin ja Andreaxsen kodin ovet olivat myös avoinna. Herra Jeesus sai astella taloon ja hänestä pidettiin huolta. Minun ja vaimoni vierailu Pohjanmaalla ei johtanut ihmeperanemisiin eikä meitä voi verrata Jeesukseen. Mutta Jeesuksen asialla olimme liikkeellä. Sen tähden ajattelen, että talo, jossa meidät otettiin vastaan, teki jotakin hyvin hienoa. Ei meidän tähtemme, vaan Jeesuksen tähden.

Mikä tässä on sitten tärkeää? Mikä yhdistää Simonin ja Andreaxsen taloa seurat järjestäneeseen taloon? Molemissa haluttiin, että Jumalan Sana saisi olla keskeisellä. Se ei ole vähäinen halu, vaan Jumalan Pyhän Hengen lahja. Simon ja Andreas huomasivat Jeesuksen olevan jotakin suurempaa. He halusivat olla lähellä Jeesusta.

On mahdollista, että kutsujat toivoivat Simonin anopin paranevan Jeesuksen vierailun myötä. Minä ainakin olisin niin

toivonut. Ajattelen myös, ettei ole väärin toivoa kotiseuroja ja raamiksia kotona järjestellessään, että sen myötä voisi kokea Jumalan siunausta elämässään. Onhan Kristus itse läsnä sanassaan. Mutta tärkeää on uskon kohde: jos luotetaan siihen, että evankeliumin kaikuessa talossa saamme siunauksen, jonka Jumala on meille varannut, olkoon se mitä tahansa, toimitaan oikein. Jos odotetaan, että juuri tämän saarnaajan kohdalla saamme tämän ja tämän siunauksen, ei uskon kohde ole oikea.

Se siunaus kun voi olla jotakin raskastakin. Mietipä hetki kotia, jossa Jeesus vieraili. Sapatti on juuri päättynyt auriongonlaskuun ja yhtäkkiä ovelta tungeksii väkeä. Eikä mitä tahansa väkeä. Ei vain niitä kunniallisia vieraita, joita sopisi odottaa Jeesuksen aiemman synagogavierailun takia, vaan myös kaikkia sääliittäviä, kartettavia ja epäilyttäviä. Hekin ovat tulleet paikalle synagogavierailun vuoksi. Heitä, sairaita ja pahojen henkien vaivaisia, Jeesus kohtaa.

Mieti taas hetki kotiseuroja. Kun on lehteen kirjoitettu, että täällä ja tähän aikaan, tervetuloa kaikki, ei voi enää valita, kuka tulee. Se, joka antaa Jumalan Sanan elää kodissaan, asettaa itsensä alttiiksi. Jeesuksen tapana on nimittäin ottaa varomaton kuulija kiinni. Evankeliumi haastaa meitä elämässämme monin tavoin mukavuus-
siemme ulkopuolelle. Talot, jotka avaavat ovensa julistajille, avaavat ovensa samalla kaikille. Ja kun aivan kaikki tulevat, ovat ennakkoluulomme usein kovin valmiita tuomitsemaan tulijat.

Evankeliumi ei kerro, joten spekulointia siitä, alkoivatko Simonia iltaa myöten väsyttää Jeesuksen luo tulevat ihmiset, on sinänsä turhaa. Voin kuitenkin sanoa, että minua olisivat alkaneet moiset joukot väsyttää. Varmaan olisi viisasta rukoilla, että kotiemme ovet olisivat aina auki evankeliumille, mutta myös evankeliu-

min houkuttamille ihmisille.

Sillä evankeliumi, Jeesus Kristus, on se, mikä ihmiset Simonin talolle toi. Aamulla kun Jeesus on lähtenyt viettämään omaa hiljentymishetkeään, ei illan talolla ole enää väliä. *Jeesus on löydettävä.* Siinäpä on seuraava asia rukoiltavaksi. Muistaisimmepa julistaa evankeliumia Jeesuksesta! Talot, joihin evankeliumi väen joskus houkutteli, tyhjenevät kyllä, jos niissä ei saa evankeliumia enää kuulla.

Kun on näitä rukousaiheita tässä esitelty, on paikallaan sanoa jotain rukouksestakin. Jeesus lähti rukouksen tähden omiin oloihinsa. Jeesuksella oli loistava sapattipäivä takana. Momentum on nyt, ei muuta kuin pököä pesään. Vaikka hetken tarttuminen lieneekin tärkeää, Jeesuksen esimerkki opettaa meille jotakin vielä tärkeämpää. Älkäämme alkako mitään ilman rukousta, etenkin menestyksen keskellä.

Kuinkahan paljon paremmin voisimme kiireisessä arjessamme, kun vain varaisimme ajan rukoukselle Jeesuksen esimerkkin mukaan. Jeesus ei jättänyt rukousta muiden asioiden varjoon, vaan järjesti sille aikaa. Voisiko arjessamme olla hetkiä, joihin rukous soljahtaisi, jos vain niin päättäisimme?

Yritän nyt vetää langanpäät yhteen ja käytän apunani pyhän teemaa: Jeesus herättää uskon. Suomessa on lukemattomia Jeesuksen omia, joiden taustalla on sama Jumalan valtakunnan ase: rukoileva mummo. Otetaan mallia näistä mummoista. Rukoillaan ihmisten puolesta, jotta nämä oppisivat tuntemaan Jeesuksen. Pyydetään, että Jeesus herättää uskon. Sen jälkeen voisimme antaa Jumalan sanan asua runsaana keskuudessamme: kodeissamme, kirkoissamme, arkiaskareissamme. Ja tämän kaiken keskellä rukoilemme: Herra, anna sanasi muokata meitä, kutsu ihmisiä sen kuuloon ja anna meille kykyä ottaa ne ihmiset vastaan.

Voisiko tässä olla tämän päivän sovellus sille, mitä evankeliumissa tapahtuu?

Lauri Heikkilä

lähetystyöntekijä (Sley), TK, kirkon nuorisotyönohjaaja, Helsinki

Ansaitsematon armo, pelastettu palvelemaan

3. SUNNUNTAI ENNEN PAASTONAIKAA (SEPTUAGESIMASUNNUNTAI) 28.1. LUUK. 17:7–10

”Ansaitsematon armo” on kristillisessä julistuksessa yksi kirkon kalenterin tärkeimpiä aiheita. Käsitys Jumalan armon olemuksesta erottaa kristinuskon muista uskonnoista. Vaikkapa islamissa Jumalaa pidetään armollisena, mutta armo käsitetään lähinnä armeliaisuutena. Siinä Jumalan anteeksiantamuksesta tai pelastuksesta ei voi olla koskaan varma. Kristinuskossa armo perustuu Jumalan Jeesuksessa valmistamaan lunastus- ja sovituskuolemaan. ”Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa –” (2. Kor. 5:19 KR 38).

Päivän evankeliumista ymmärrämme Jumalan vaativan paljon. Palvelijalle ei riitä, että on tehnyt koko pitkän päivän raskasta peltotyötä, vaan illalla työ jatkuu isännän palvelemisena. Tästä kaikesta ei pidä odottaa kiitosta.

Palvelijasta käytetään samaa kreikan sanaa kuin orjasta. Orjana tai palvelijana toimiminen oli tuolloin yleistä. Meidän kielessämme sanalla orja on hyvin negatiivinen kaiku. Syytetäänpä kristinuskoa jopa orjuuden suosimisesta. Tuolloin orjana toimiminen oli kuitenkin itsensä ja perheensä elättämistä, ja juutalaisilla oli laki orjienkin kohtelusta. Orja nähtiin silti isäntänsä omaisuutena.

Jeesus vertaa ihmisen ja synnin suhdetta orjuuteen sanoessaan ”Totisesti, totisesti: jokainen, joka tekee syntiä, on

synnin orja”. Paavali puhuu siitä, kuinka yhden ihmisen teko toi maailmaan synnin ja sen mukana kuoleman ja tämä koskee kaikkia ihmisiä, koska kaikki ovat tehneet syntiä (Room. 5:1). Itsessämme olemme orjan asemassa. Meidän tulisi tehdä kaikki, mitä Jumala vaatii meiltä laissaan, vaikkapa 10 käskyssä, mikä on kiteytetty rakkauden kaksoiskäskyssä: ”Rakasta Herraa sinun Jumalaasi yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.” Jeesus sanoo vuorisäärnässä: ”Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen.” (Matt. 5:48). Olemmeko tehneet kaiken, mitä Jumala vaatii? Voimmeko sanoa Jeesuksen ohjeen mukaan: olemme tehneet kaiken, mitä meidän tulee tehdä? Olemme silti arvottomia palvelijoita. Olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään. Mitä todennäköisimmin emme pysty näin sanomaan.

Kaikki tekemme ovat Jumalan edessä ansiottomia suhteessa pelastukseen. Nykyään kuulee usein opetettavan, että Jumala hyväksyy meidät juuri sellaisena kuin olemme. Osin se onkin totta, hän ottaa meidät vastaan sellaisina kuin olemme, mutta me tarvitsemme Jumalan armoa ja anteeksiantoa. Kristilliseen armokäsitykseen kuuluu aina Jeesuksen sovituskuoleman tuoma pelastus synnistä, kuolemasta ja paholaisen vallasta. Paavali kuvaa, kuinka pääsemme synnin orjuudesta lapsen asemaan. ”Mutta kun aika oli täyttynyt, Jumala lähetti tänne Poikansa. Naisesta hän syntyi ja tuli lain alaiseksi lunastaakseen lain alaisina elävät vapaiksi, että me pääsisimme lapsen asemaan. Ja koska tekin olette Jumalan lapsia, hän on lähettänyt meidän kaikkien sydämiin Poikansa Hengen, joka huutaa: ”Abba! Isä!”. Sinä et siis enää ole orja vaan lapsi.” (Gal. 4:4–7a).

Koska armo on ansioton, se on sama kaikille ja kaikenlaisille ihmisille, jotka

haluavat sen vastaanottaa. Armo ei kysy, kuinka onnistunut tai epäonnistunut ihminen on. Luukkaan 15. luvussa on Jeesuksen kertomus tuhlaajapojasta. Poika päätti palata isänsä luo, vaikka oli käytännössä pitänyt tätä jo kuolleena ja jo perintönsä turmellut. Poika ajatteli, ettei isä hyväksy häntä enää pojakseen, mutta voisi ottaa palkkalaisekseen. Mutta isä otti hänet vastaan sanoen: ”Minun poikani oli kuollut mutta heräsi eloon, hän oli kadoksissa, mutta nyt hän on löytynyt.” (Luuk. 15:24).

Jumalan lapseksi tullaan armosta, uskon kautta ja Jumalan lapsena eletään armosta, uskon kautta. Emme ole Jumalan palkkalaisia. Vaikka tekisimme kaiken mahdollisen, ja antaisimme itsemme vaikka poltettavaksi, eli joutuisimme kokemaan marttyyrikuoleman, emme sillä mitään ansaitsisi Jumalan edessä.

Kristitty on pelastettu palvelemaan. Puhuttuaan siitä, miten Jumala on pelastanut meidät armosta uskon kautta ja kuinka pelastus on Jumalan lahja, Paavali jatkaa kirjeessään: ”Mekin olemme Jumalan tekoa, luotuja Kristuksen Jeesuksen yhteyteen toteuttamaan niitä hyviä tekoja, joita tekemään Jumala on meidät tarkoittanut.” (Ef. 2:10). Meidän tulee kysellä Jumalan edessä, mitä hän haluaa minun tekevän, missä voin palvella häntä. Hän on antanut meille erilaisia lahjoja ja ominaisuuksia. Hän on antanut mahdollisuuksia koulutukseen ja sen kautta työpaikkoja. Kutsumuksenamme voi olla työ kotona, tehtaissa, yrityksissä, koulutuksen ja kasvatuksen aloilla tai hengellisessä työssä, evankeliumin palveluksessa Suomessa tai lähetystyössä siellä, missä ihmiset ovat vailla sanomaa todellisesta armosta ja anteeksiantamuksesta. Palvelutehtävään kuuluu myös evankeliumia eteenpäinviemisen taloudellinen tukeminen. Mutta kaiken tehtyämme sanomme: olemme ansiottomia palvelijoita, joka

päivä armoa ja anteeksiantamusta tarvitsevia.

Tapani Kaitainen
pastori (eläkk.), Ryttylä

Jumalan unelma

KYNTTILÄNPÄIVÄ 4.2.

LUUK. 2:22–33

Mieti hetki, mikä on elämäsi unelma. Tarkoitan unelmaa, joka liittyy tähän ajalliseen elämään. Onko se loikoilu palmupuun alla etelämeren saarella, mahdollisimman monta lastenlasta kerralla sylissä tai läheisten ihmissuhteiden eheytyminen? Tällaisten unelmien miettiminen ei ole väärin, kunhan siitä ei tule itsetarkoitus. Sellainen, jonka toteutumisen eteen tulee uhrattua niin paljon voimavaroja, että lähimmäinen tai Jumala-suhde kärsii. Saamme unelmoida, muttemme vaatia unelmiamme Jumalalta. Kynttilänpäivänä on perinteisesti alkanut yhteisvastuukeräys. Vuoden 2024 kohde on nuorten mahdollisuuksien tukeminen. Nuoruuteen kuuluu unelmointi. Monet mahdollisuudet ovat edessäpäin. Miten voisimme omalta osaltamme olla mahdollistamassa lähellämme olevien nuorten hyviä unelmia?

Laajennetaan näkökulmaa. Mikä on Jumalan unelma sinun kohdallasi? Kolossalaiskirjeessä Paavali kirjoittaa: ”Ja häntä me julistamme, neuvoen jokaista ihmistä ja opettaen jokaista ihmistä kaikella viisaudella, asettaaksemme esiin jokaisen ihmisen täydellisenä Kristuksessa.” Tästä on löydettävissä Jumalan unelma jokaiselle. Jumala, ihmisen luoja unelmoi, hän toivoo, että jokainen olisi kerran hänen edessään iankaikkisuuden alkaessa täydellisenä Kristuksessa.

Tämän iankaikkisuuden alun lähtökohdasta kertoo päivän evankeliumi. Siinä käytetään juuri tuota samaa ilmausta, ”vie-

dä”, tai tarkemmin ”asettaa (kuten edellinen käänös sanoi), joku Herran eteen”. Maria ja Joosef toivat kahdeksanpäiväisen Jeesus-vauvan Jerusalemin temppeeliin luovuttaakseen hänet Herralle.

Temppeelissä toimittiin kolmen tosiasian perustalta: syntyneen Jeesus-vauvan, lain määräyksen mukaisen Herralle pyhittämisen ja määrätyn uhrin perustalta. Lapsen kasvatus saattoi alkaa Jumalan mielisuosion alaisuudessa.

Miten iankaikkinen elämämme pääsee alkamaan Jumalan mielisuosiossa, hänen alkuperäissuunnitelmansa mukaan? Miten pääsemme Jumalan mielisuosioon nyt ja kerran iankaikkisuudessa? Miten Jumalan unelma pääsee toteutumaan omalla kohdallamme?

Niin kuin kerran Jerusalemin temppeelissä, niin nytkin kolme asiaa. Niistä ensimmäinen on yhteinen, Jeesus-nimi. Raamattu on tässä yksiselitteinen. Kun Pietari ja Johannes olivat juutalaisen suuren neuvoston edessä pian ensimmäisen helluntain jälkeen, Pietari julisti: ”Ei kukaan muu voi pelastaa kuin hän. Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmiselle annettu koko taivaankannen alla.” Pietari viittaa Jeesukseen. Jumala on mustasukkainen, hän ei anna pelastuksessa kunniaa kenellekään muulle kuin Jeesukselle Kristukselle. Hän ei halua kuulla oman poikansa nimen rinnalla kenenkään ihmisen, ei minkään jumaluuden tai jumalaksi kutsutun nimeä.

Toinen asia, jonka mukaan toimittiin kerran temppeelissä, oli Mooseksen lain määräys. Nyt uuden liiton aikana Mooseksen välittämän juutalaiseen yhteiskuntaan liittyneen yhteiskunnallisen lain ja juutalaisen uskonnon harjoittamiseen liittyneen lain kumouduttua lain noudattamisen paikalla on usko evankeliumiin. Mitä tämä tarkoittaa? Syntiinlankeemuksesta asti maan päällä ei ole elänyt luonnollisen järjestyksen mukaan siinnyttä ja syntynyttä

synnitöntä ihmistä. Mooseksen välittämä siveellinen laki, jonka perustana on kymmenen käskyä, on yhä voimassa. Jeesus terävöitti julistuksessaan ja opetuksessaan tuon lain. Jokainen ihminen maan päällä on lainrikkoja. Nähdessään tämän soi Jumala Poikansa maan päälle. Pelastustehtävänsä ensimmäisessä osassa hän eli synnitömän elämän. Jeesuksen ajatukset, sanat ja teot olivat aina puhtaat, oikeat ja hyvät. Hän eli vanhurskaan elämän jokaisen ihmisen puolesta. Silloin kun ihmisellä on usko Jeesukseen, hänen hyväkseen luetaan Jeesuksen puhdas elämä.

Kolmas asia, jonka mukaan kerran temppelessä toimittiin, oli kyyhkysuhri. Sen kautta Jeesus pyhitettiin eli erotettiin Jumalalle ja Maria puhdistui. Meidät puhdistaa ja pyhittää eli erottaa Jumalalle Jeesuksen pelastustyön toinen vaihe, Golgatan uhrikuolema. Sana uhri on meille uskonnollisessa yhteydessä vieras, vastenmielinenkin sana. Silti syvällä ihminen kokee, että Jumalalle, jumaluudelle on annettava uhri. Jeesuksen kuolema Golgatan ristillä oli juuri uhrikuolema meidän puolestamme. Hepr. 9:11–14 kuvaa vaikuttavasti Jeesuksen kuolemaa juuri uhrin näkökulmasta.

Jeesus Kristus asetettiin kerran Jerusalemin temppelessä Jumalan eteen. Hänet asetetaan myös kerran historian loppuessa, iankaikkisuuden alkaessa taivaallisessa kaikkeinpyhimmässä Jumalan eteen. Jumala, Jeesus Kristus, Jumalan eteen. Meidän Luojamme unelma ihmisen kohdalla on, että meidän havaittaisiin olevan tuolloin Jeesukseen ja hänen pelastustyöhönsä kätkeytyneinä. Jumala ei voi toteuttaa unelmaansa yksin. Siihen tarvitaan, että ihminen suostuu pelastettavaksi. Suostu pelastettavaksi, siis käännä katseesi Jeesukseen tänäänkin. Se riittää.

Harri Niemelä
kirkkoherra, Jämsä

Messias alistuu kärsimykseen

LASKIAISSUNNUNTAI 11.2.

MARK. 10:32–45

Päivän tekstissä olemme Jeesuksen maanpäällisen toiminnan taitekohdassa. Tilanteessa, josta ei ole enää paluuta. Jeesus kulkee joukkojensa etunenässä pääkaupunkiin. Mukanaan hänellä ei ollut sotajoukkoa eikä aseita, vaan lähinnä opetuslasten ja muiden häntä seuraavien ihmisten joukko, jotka menivät, minne hänkin meni. Jerusalemiin kuitenkin noustaisiin ja kaikki tajusivat mistä oli kyse. Nyt mentäisiin pääkaupunkiin, se saattaisi merkitä pikaista kuolemaa. Siksi opetuslapset olivat ymmällään ja ihmiset pelkäsivät. Tältä reissulta ei todennäköisesti tultaisi takaisin.

Tämän epävarmuuden keskellä Jeesus kertoo suoraan, mitä tulee tapahtumaan. Hänet tuomittaisiin kuolemaan ja tapet-taisiin, mutta kolmantena päivänä hän nousisi kuolleista. Kyse ei ollut sattumasta, vaan kaikki oli ennalta tiedossa. Jeesus toteuttaa täysin sitä Jumalan suunnitelmää, johon maailmanhistoria tähtää. Hän tietää kohtalonsa eikä vastusta sitä.

Jeesus tietää etukäteen, ettei maallista voittoa ole tulossa, vaan edessä on kärsimys ja kuolema. Messias ei tule perustamaan maallista valtakuntaa Jerusalemiin, eikä hänen kuninkuutensa ole tästä maailmasta. Tätä eivät ehkä kaikki hänen opetuslapsensa tajunneet, sillä heti perään matkalla käydään kummallinen keskustelu Sebedeuksen poikien ja Jeesuksen kesken, jossa Johannes ja Jaakob toivovat, että saisivat istua Jeesuksen vierellä, hänen oikealla ja vasemmalla puolellaan, kun hänen kirkkautensa tulee.

Periaatteessa Johanneksella ja Jaakobilla oli vahva usko. Hehän uskoivat, että Kristus jotenkin ihmeellisesti selviäisi tästä kaikesta voittajana. He uskoivat, että hänen kirkkautensa tulee. He tajusivat,

että hän olisi messias, luvattu kuningas, joka tulisi kirkkaudessaan. He ymmärsivät hänen valtansa, mutta eivät hänen kärsimystään. He vastasivat oikein kysymykseen ”kuka on messias?”, mutta väärin kysymykseen ”mitä messias tekee?”. He pyrkivät pääsemään siis kirkkauteen ilman ristiä ja kuolemaa. Siinä oli heidän virheensä.

Siksi Jeesus sanoo heille: ”te ette tiedä mitä pyydätte. Onko teistä juomaan sitä maljaa, jonka minä juon? Voitteko ottaa sen kasteen, jolla minut kastetaan?” Näin Kristus viittasi lähestyvään kuolemaansa. Ennen kuin messias tulee kirkkaudessaan, hänen täytyi astua alas. Hänen täytyi juoda nöyryyden ja kuuliaisuuden malja loppuun asti: käydä kärsimykseen ja kuolemaan. Vielä viimeisenä iltana ennen kuolemaansa hän rukoili: ”Ota tämä malja minulta pois. Ei kuitenkaan minun tahtoni mukaan, vaan sinun.” Näin Jumalan Poika osoittaa täydellistä antautumista ja kuuliaisuutta Jumalan tahdolle. Hän ei pakene sitä, mikä häntä Jerusalemissa odottaa, vaan marssii kuuliaisena sitä kohti. Hänen kuuliaisuutensa on täydellinen vastakohta opetuslasten hämmästykselle ja ihmisten pelolle.

Jaakob ja Johannes vastasivat voivansa juoda tuon maljan. Tähän Jeesus vastasi: ”sen maljan, jonka minä juon, te vielä juottekin, ja sillä kasteella, jolla minut kastetaan, kastetaan myös teidät.” Oman kohtalonsa lisäksi Jeesus tiesi täydellisesti opetuslastensakin kohtalon. Hän tiesi, mitä heille kävisi ja ettei opetuslapsi olisi opettajaansa suurempi, vaan joutuisi kulkemaan saman tien. Hän olisi heidän rinnallaan tulevissakin vaiheissa.

Maljassa ja kasteessa on myös toisenlainen viittaus tulevaan. Jeesus puhuu maljasta toisessa yhteydessä viimeisenä iltanaan. Viimeisellä aterialla hän sanoo: ”tämä malja on uusi liitto minun

veressäni.” Näin hän tekee ehtoollisesta aterian, jossa yhdistymme Kristuksen uhrikuolemaan ja saamme konkreettisesti sisäämme uuden liiton veren, sen veren, jonka voimalla liitto vahvistettiin. Paavali kirjoittaa: ”niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tästä maljasta, te siis julistatte Herran kuolemaa siihen asti, kun hän tulee.” Ehtoollinen on Kristuksen kärsimyksen ateria, jossa julistamme hänen kuolemaansa. Saamme siinä nauttia ristillä vuotanutta verta pelastukseksimme.

Samoin Kristuksen kuolema on kaste, joka puhdistaa maailman. Kasteessamme liitymme Kristuksen kasteeseen. Siitä Paavali kirjoittaa: ”tiedättehän, että meidät kaikki Kristukseen Jeesukseen kastetut on kastettu hänen kuolemaansa. Näin meidät kasteessa annettiin kuolemaan ja haudattiin yhdessä hänen kanssaan.” Jaakob ja Johannes saavat tulevaisuudessa siis seurakunnan yhteydessä sakramenttien kautta nauttia sen maljan, jonka Kristus juo ja sen kasteen, jolla Kristus kastetaan.

Kasteen ja ehtoollisen tehtävä on siis näkymättömästi ja salaisesti liittää meidät Kristuksen kuolemaan ja yhdistää elämämme hänen elämäänsä. Niin sielu yhdistyy Kristukseen ja tulee yhdeksi lihaksi hänen kanssaan. Vanha ihminen meissä naulitaan ristille ja nousemme elämään uutta elämää Kristuksessa. Kristitty osallistuu sakramenteissa Jeesuksen kärsimyshistorian keskeisiin vaiheisiin. Tämä on suuri salaisuus. Sitä eivät aistit näe eikä järki käsitä, mutta siitä huolimatta Jumala vaikuttaa. Huolehdi siis siitä, ettet joudu irrallesi näistä salaisuuksista, joiden kautta pääsemme osallisiksi Kristuksen elämästä.

Santeri Marjokorpi
päätoimittaja, pastori, Järvenpää